

УДК 338

Мізіна О.В.

к.е.н., доцент кафедри менеджменту і державного управління,

Донецький національний технічний університет,

Криворучко К.О.

студентка 2 курсу ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент»,

Донецький національний технічний університет

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ У СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Відомо, що будь яке підприємство під час його діяльності стикається з великою кількістю різноманітних чинників, які з плином часу можуть спричинити кризову ситуацію, що відображується в показниках діяльності підприємства. Цей фактор пояснює розвиток такої специфічної діяльності, як антикризове управління.

Актуальність теми антикризового управління полягає в тому, що економіка – наука, яка постійно розвивається, а отже, з нею міняється й система управління підприємствами. До того ж, у час швидкого організаційно-технічного розвитку необхідно постійно шукати нові шляхи для більш ефективного використання ресурсів та управління підприємством.

В умовах сучасної ринкової економіки робота підприємств визначається швидкозмінним зовнішнім середовищем. Саме тому сьогодні ми можемо бачити багато кризових ситуацій, викликаних як світовими фінансово-економічними тенденціями, так і появою різноманітних економічних інтересів та відносин, процесами формування різних конкурентоспроможних ринкових структур, які впливають на розвиток кризових ситуацій на окремих підприємствах.

Менеджмент, який націлений на виявлення ознак кризи та застосування необхідних передумов для їх попередження, уникнення, послаблення та подолання, для забезпечення функціонування підприємницьких структур, попередження їх банкрутства, визначають як антикризове управління на підприємстві. Антикризове управління має велике значення у стратегічному менеджменті, так як, на думку багатьох дослідників, надає можливість розпізнавання стратегічних «вузьких місць» економічного росту та своєчасної розробки контрзаходів по управлінню [1, с. 4].

Антикризове управління концентрує увагу на питаннях управління фінансами підприємства, а інші його напрями, у більшості випадків, є похідними від цих питань [2, с. 80]. Саме тому стає актуальною проблема управління фінансово нестабільними підприємствами.

Подолання кризи – контрольований процес. Підтвердженням цього є досвід подолання багатьох криз, що відбувалися в історії розвитку людства, виробництва й економіки. Успіх управління залежить від своєчасного виявлення кризи та визначення симптомів її настання. Незначні кризи, у певному сенсі, навіть необхідні для підприємства. Вони змінюють тенденції життєдіяльності системи, тобто порушують її стабільність, радикальним чином її оновлюючи. Подолання таких криз сприяє зміцненню підприємства та підвищенню кваліфікаційного рівня персоналу з антикризового управління.

Наявність фахівців, здатних виявляти небезпеки та слабкі ланки у діяльності підприємства, використовувати дієві інструменти антикризового управління, стає одним з вирішальних факторів успіху. Тому реалізація ефективної системи антикризового управління сучасним підприємством повинна ґрунтуватися на основних положеннях компетентнісного підходу. При цьому справедливо підкреслюється, що власником ключових компетенцій є підприємство й ці компетенції формуються на основі його унікального досвіду, здібностей персоналу, систематичного аналізу ринкової інформації, інноваціях, гнучкості системи управління [2, с. 81]

Стратегічне управління має вирішальне значення в антикризовому менеджменті. Більшість економістів погоджується, що сутність антикризового фінансового управління підприємством полягає в тому, щоб вживати заходи для запобігання кризової ситуації задовго до початку такої ситуації. Але у тому випадку, якщо тенденція до зниження вже з'явилася, необхідно скорегувати тактику, зосередившись на пошуку причин, що сприяють виникненню кризи, по можливості накопичувати кошти для успішного протистояння спричиненій кризою ситуації, щоб уникнути банкрутства.

Для проведення ефективного антикризового управління на практиці використовуються методи аналізу, які дозволяють з мінімальними витратами провести оцінку ризиків, фінансового стану, прогноз майбутніх тенденцій розвитку. Антикризове управління – це своєрідний організований вид менеджменту, спрямований на запобігання внутрішніх та зовнішніх негативних впливів на підприємство, з метою подолання ознак кризового стану підприємства протягом всього його періоду функціонування завдяки добре налагодженим економічним, нормативно-правовим та методологічним механізмам.

Можна виділити кілька аспектів, у яких необхідно розглядати антикризове управління підприємством:

- як комплекс запобіжних заходів, спрямованих на попередження фінансової кризи: системний аналіз сильних та слабких сторін підприємства, оцінка ймовірності банкрутства, управління ризиками (виявлення, оцінка та нейтралізація), впровадження системи профілактичних заходів;
- як систему управління фінансами, спрямовану на виведення підприємства з кризи, в тому числі шляхом проведення санації чи реструктуризації підприємства.

Можливість антикризового управління визначається, у першу чергу, людським фактором. Тому основною метою антикризового управління є забезпечення гарних результатів за допомогою такої організації, яка

досягається шляхом використання оточення на основі добре поставленого управління людьми і комунікаціями.

Отже, сутність антикризового управління полягає в об'єктивному виявленні причин кризи, типу, стадії та закономірностей її протікання, можливих сценаріїв розвитку, засобів по виходу з неї та уникнення наступних кризових явищ.

Значення антикризового управління підприємств саме у системі менеджменту полягає у створенні саморегулюючої системи менеджменту підприємства, яка спрямована не тільки на усунення та ліквідацію негативних наслідків управління підприємством у контексті глобальної кризи, але й на відновлення його здатності до самофінансування.

Список літератури

1. Скібіцька Л.І. Антикризовий менеджмент [навч. посібник] / Л.І.Скібіцька, В.В.Матвєєв, В.І.Щелкунов, С.М. Подрєза - К.: Центр учбової літератури, 2014. - 584 с.

2. Піюренко І.О. Антикризовий менеджмент як важливий елемент управління підприємством / І.О.Піюренко // Культура народів Причорномор'я. - 2012. - № 236.- С. 80-83.